

arabský kůň, po **anglickém plnokrevníku** nejvzr. plemeno koně, staré plemeno teplokrevných koní původem z Arab. poloost. (chováni kočovnými beduínskými kmeny). Podle pověstí pochází z klisen Prorokových, kt. 622 zachránily Muhammada na útěku z Mekky do Medíny. Vytvrvalý, skromný, odolný kůň. Podílel se na vzniku většiny teplokrevných a někt. chladnokrevných plemen koní. **arabština**, semitský jaz., je úředním jaz. v arab. i někt. dalších státech Afr. a záp. Asie, má úř. status v systému OSN. Jako jaz. **ko-ránu** a islám. teol. a vzdělanosti a. ovlivnila kulturu všech národů, kt. přijaly islám. Četná arab. slova převzaly od stvr. také evr. jaz. Vedele klasické a. se dnes prosadil zjednodušený moderní spisovný standard. V běžném životě se v arab. zemích užívá hovorových forem (dialektů, nářečí), kt. se od spisovného standardu odchyľují v ruz. míře foneticky, lexikálně a jednodušší gramatikou. Hl. skupiny tvoří dialekty Arábie, Iráku, syrsko-palestinské oblasti, Egypta (kde dialekt ovládl mluvená a vizuální média) a Maghrību (kde se dialekty nejvíce vzdálily od spisovného standardu).

Aracaju [arakažu], hl. město braz. státu Sergipe při pobř. Atlantiku, 370 000 obyv. (1992); arcibisk., výrozný přístav pro bavlnu, rýži, cukr a olejnaté rostl.

Arad, m. v záp. Rum. v **Sedmíhradsku** při hranicích s Maď. na ř. Mureš, 190 088 obyv. (1992). Správní středisko stejnojmenné župy. Prům. stroj., potr., text. Tržní centrum, dopr. křižovatka, mez. letiště. Pův. tur. pevnost ze 17. st.

Arafat Jásir (*Muhammad Jásir Abdar Rauf Arafat al-Kudváh al-Husajní*), palestinský politik, * 1929; vůdce al-Fatahu, od 1969 předs. výkonné rady Organizace pro osvobození Palestiny (OOP) (**Palestinské osvobozenecé hnutí**); v září 1993 podpis dohody o částečné autonomii v pásnu Gazy a v Jerichu. Po ropné krizi 70. let mez. uznány mluvčí Palestinců. Jeho postoj k Izr. se měnil od radikálního nepřátelství k uznání práva Izr. na existenci. Nob. cena za mír 1994.

Aragac Lerr, nejvyšší horský masiv v Arménii, severozáp. od Jerevanu; 4 090 m; vyhaslý vulkán s ledovcovým karem v kráteru; na již. svahu astrofyzikální observatoř Bjurakan.

Aragon Louis [aragon] (vl. jm. *Louis Andri-éou*), fr. spis., * 1897, † 1982; s A. Bretonem a P. Soupaultem založil **surrealismus**; od 1931 členem FKS; ve 2. sv. válce zapojen do hnutí odporu; jako prozaik uplatňoval metodu so-

cial. real. Dílo: *Anicet neboli Panoráma* (A. ou le panorama, 1921, č. 1964), *Basilejské zvony* (Les cloches de Bâle, 1934, č. 1960), *Karneval života* (Les beaux-quartiers, 1936, č. 1961), *Velikonoční týden* (La semaine sainte, 1958, č. 1965).

Aragonie (Aragonsko, šp. *Aragón*), hist. kraj, auton. region v sev. Šp. Většinou travnatá až slaná step, jen v zavlažovaných údolích (Ebro) zeměděľ. Celkem 47 720 km², 1,22 mil. obyv (1992), správní středisko **Zaragoza**. Pěst. obilnin, chov ovcí, těžba hnědého uhlí. – Království A. vzniklo na poč. 11. st., když Sancho st. (1000–35) rozdělil Navarru svým synům. Za Alfonse I. (1101–34) došlo k rozšíření na J (1118 dobytá maurská Zaragoza). Jeho vnučka a dědička Petronila se 1137 provdala za Raimunda Berengara IV., hr. barcelonského a katalánského, což znamenalo spojení A. s Katalánskem a přístup k moři. Pedro II. (1196–1213) se nechal 1204 korunovat v Římě Inocencem III. jako papež. vazal. Jeho syn Jaime I. (1213–1276) dobyl 1229–1235 Baleáry a od 1238 maurské král. Valencii. Pedro III. (1276–1285) se jako zeť Manfreda Štaufského zmocnil Sicílie (**sicilské nešpory**). Rozešel se proto s papežem, kt. podporoval Karla z Anjou. Teprve mírem v Anagni 1295 došlo k usmíření. Na Sicílii poté vládl vdelejší větev aragonského rodu, 1377 připadl ostr. zpět aragonské koruně, jež 1442–58 obsadila i Neapol. Šiátek Ferdinanda I. s Isabelou Kastilskou položil základ pro pozdější spojení obou států. Po objevení námoř. cest do Ind. a Amer. ustoupila A. ve srovnání s Kastilií a Andalusií hospodářsky do pozadí.

aragonit, minerál různých barev, chem. uhličitán vepápatý (blízký **kalcitu**), tvrdost 3,5. Odrůda větvičkovitého tvaru: železný květ. **arachnoidea**, pavučinovitá blána, zevní vrstva měkké mozkové a míšni pleny, obklopující centrální nervový systém savců.

arak, čirá východoind. pálenka vyráběná z rýže, palmové (kokosové n. datlové) šťávy a třínové melasy. Obsahuje 38–60 % alkoholu. Řezaný a. je směsí araku a alkoholu jiného původu.

Araks (starořecky *Araxes*, ázerbájdžánsky *Araz*), největší pravý přítok Kury, dl. 1 072 km; stř. tok tvoří hranici mezi Arménií, Tur. a Íránem.

aralie papírová (*Aralia L.*), rod rostlin z řádu *Araliaceae*, tvoří keře a stromy z velkými laločnatými listy. A. *papyrifera* **HOOK** je až sedm metrů vysoká rostlina s palmovitou korunou. Z dřene se v Číně vyrábí výrobek podobový papíru (**rýžový papír**).

aralkovitě (*Araliaceae*), čeleď dvouděložných rostlin s více než 200 druhy, které jsou domovem v trop. lesích, někt. z nich také v mírných pásmech; dřeviny, byliny nebo liány se složenými nebo laločnatými listy a malými květy v okolících. K čeledi patří mj. **břečťan**.

Aralské jezero (kazašsky *Aral Teñizi*, uzbekky *Orol Dengizi*), bezdotokové slané jezero v Uzbekistánu a Kazachstánu s ostr.; nadměrný odběr z Amudarje a Syrdarje na závlahy vedl ke zmenšení vodní plochy ze 70 000 km² (1960) na 33 000 km² (1993) a objemu až o 78 %; r. 1987 se jezero rozdělilo na dvě pánve; slanou „drenážní“ vodu nyní přivádí prakticky jenom Amudarja; na vyschlých plochách vznikají písečné a solončakové pouště s rizikem prашných bouří; ekol. katastrofa byla obrovských rozměrů.

Aramejci (*Aram*), semitský národ zmiňovaný ve SZ, obývající oblast mezi Palestinou a Eufratem, ve 12. st. př. n. l. arameizovali **Babylonií**, v 7. st. př. n. l. po porážce Asýrie stáli u zrodu Chal-dejské říše. V 7. st. n. l. asimilováni Araby.

aramejská literatura, nejst. památky jsou ze Sýrie z 9.–8. st. př. n. l., během 1. tis. př. n. l. se rozšířila na území Předního východu, z 5. st. př. n. l. jsou papýry z Egypta. SZ obsahuje též aramejské části. K a. lit. patří i lit. syrské kř. církv. z 3.–14. st. **aramejščina**, jeden ze **semitských jazyků**, úřední jazyk záp. části **Perské říše** v 6.–5. st. př. n. l. Mluvili jím **Zidé** po návratu z babylonského zajetí, jsou jim psány některé části bible. Aramejsky mluvil i **Ježíš Kristus**. Zbytky aramejských dialektů (novosyrština, asyrština) se zachovaly ve značně změněné podobě v někt. částech Iráku, Libanonu a Zakavkazska.

Arany János [araj], maď. básník, * 1817, † 1882; spolu se S. **Petőfim** nejvzr. klasik maď. poezie 19. st., představitel lidové nář. směru. Třídilný epos o hrdinovi lid. pověstí 14. st. Toldim (1846, 1848, 1879), epos z hunského bájesloví *Budova smrt* (Buda halála, 1863, č. v překladu Vrchlického 1897), dále psychol. balady s bohatě odstíněnými variacemi motivu „vina a trest“ a hist. balady často na téma statečného, ale marmého odporu. Překl. Shakespearových dramát (*Hamlet*, *Sen noci svatojánské*). C. výb. *Zvon v pustě* (1957).

aranžmá (uspořádání, úprava), *hud.* úprava skladby pro určité nástrojové obsazení.

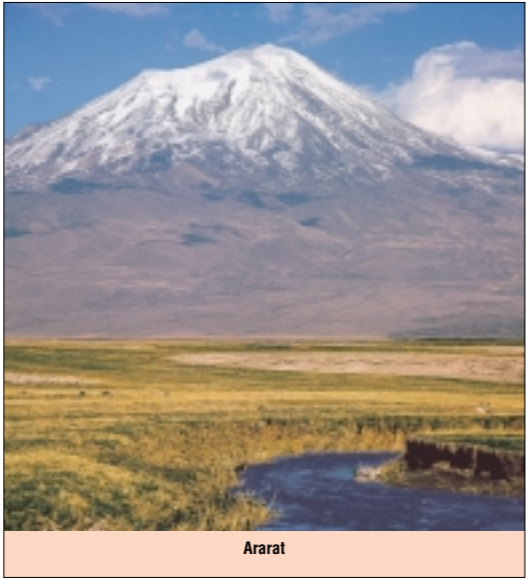
arapajma velká (*Arapaima gigas*), ryba z čeledi *Osteoglossidae* a řádu **bezostní**. Jedna z největších sladkovodních kostnatých ryb; dorůstá až 4,5 m a váží až 200 kg. Obývá Amazonku a její přítoky.

Ararat (tur. *Büyük Ağrı Dağı*, arménsky *Massis*), vyhaslý sopečný masiv na turecko-arménsko-iránské hranici. Dva vrcholy: Velký Ararat je s 5 165 m nejvyšší horou Turecka, Malý A. má 3 925 m. Podle SZ zde zakotvila Noemova archa (**archa Noemova**); prvovýstup provedl r. 1829 Němec Johann Jacob von Perrot.

Araratské vysočina (Arménská vys., Východoanatolská vys.), poh. v Arménii a Tur.; najdeme zde pánevní oblasti s jezery (**Van**), převažují horské hřebený okolo 3 000 m

a v místech výskytu sopek až 5 000 m (**Ararat**, 5 165 m); rozlehlé stepi vhodné pro pas-tevectví, v pánevních obl. pěst. obilovin. **arassari**, rodový název pro 23 druhů ptáků z čeledi **tukanovití**, řád **šplhavci**. Zástupci rodu *Pteroglossus* mají kratší zobáky s bíločernou kresbou, opeření svrchu většinou zeleno-černé, na spodině částečně žluté, např. u a. obojkového (*P. torquatus*) z Mex. a Stř. Amer. U rodu *Selenidera* (6 druhů) je ocas velmi krátký a obě pohlaví jsou odlišně zbarvená. **aratinga** (*Aratinga*), rod papoušků z již. Amer. (asi 20 druhů), s dl. ocasem, často v cho-vech.

Aratos, řec. básník, * kol. 310 př. n. l., † kol. 245 př. n. l.; jako stoupenec stoické filos. působil na dvoře Antígona II. Gonata v Pelle, později u Antiocha I. v Sýrii. Dochována je jeho didaktická astron. báseň *Jevy nebeské* (Fainomena, č. 1986), v níž napodobil **Hésioda**. A. psal i epigramy a listy.

Araukáni, vl. jm. *Če* – skupina indiánských etnik v Chile a Argentíně; jazyky tvoří rodinu mapučé. Pův. sběrači (semena **araukárii**), lovci, zemědělci, od 18. st. chovatelé koní. 1536–1882 vedli se šp. koloniální mocí a pozd. chýsklou vládou obzobně konflikty (tzv. araukánské války). Po porážce posledního povstání 1880–82 uznali svrchovanost chilské republiky.

araukárie (blahočet, *Araucaria*), rod jehličnatých dřevin z čeledi blahočetovitě (*Araucariaceae*) z již. polokoule; jednoř. druhy mají ruz. vzezření; pyramidální *Araucaria excelsa*, známá jako pokojový stromek, pochází z ostr. Norfolk (sev. od Nového Zélandu), může být až 60 m vys. Semena chil. *Araucaria araucana* (tzv. andské jedle) se v Již. Amer. pěstují.

arawacké jazyky, velká jaz. rodina jihoamer. **indiánských jazyků**, rozšířená v jihoamer. nížině i na Karibských ostr. Patří sem kromě arawacktiny guajiro, apuriná aj. Někt. z nyní vymizelých jaz. byly dříve značně rozšířené, např. taino.

Arber [arbr] (Javor), nejvyšší skupina poh. **Bavorský les** (*Hinterer Bayerischer Wald*), něm. část Šumavky, vrcholem *Grosser Arber* (Velký Javor), dosahuje 1 456 m n. m., u m. Bayerisch Eisenstein v blízkosti č. m. Železná Ruda, v NP Bayerischer Wald. Lyžařské terény.

Arbes Jakob, č. spis. a novinář, tvůrce žánru romaneto, * 1840, † 1914; odpovědný redak-

tor *Národních listů*, dramaturg Prozatímního div., od r. 1879 volný novinář a spis. Aut. kratších próz směřujících fantastično s dobovou skutečností: romaneta *Dábel na skřipci* (1857), *Svatý Xaverius* (1872), další v souboru *Romaneta* (1878). Aut. soc. laděných novel a románů (*Kandidáti existence*, 1877, *Moderní upíři*, 1882) s otázkou po možné reformě spol. (*Mesiáš*, 1883). Psychologizující vykladač jiných aut. (*Záhadné povahy*, 1884) se soustavným zájmem o K. H. **Máchu** (1884) rozšířoval jeho intimní deník, články po-smrtně shrnuty do souboru *Karel Hynek Mácha*, 1941). Aut. dokumentárního soupisu pří-padů perzekuce *Pláč koruny české* (1869, rozšířené vyd. 1894).

arbitráž [z fr. *arbitrage*], **1. práv.** postup při řešení prac. sporů, kt. umožňuje stranám obrátit se pro rozhodnutí na rozhodčího soudce. A. jako zásah „třetí osoby“ lze použít jak v případě konfliktu zájmů, tak konfliktů o kolektivní právo (nesplnění bodu kolektivní smlouvy týkajícího se více zaměstnanců). Zatímco v soukromém sektoru se a. používá alternativně ke kol. vyjednávání tam, kde se vyjed-nání dostalo do slepé uličky, ve státním sektoru je a. považována za důl. součást procesu kolektivního vyjednávání; **2.** zisk přinášející využití rozdílů v cenách, úrocích a kurzech zboží stejného druhu, cenných papírů a práv k pohledávkám mezi trhy na ruz. místech. A. závisí na možnostech rychlého dorozumívání (telefon, fax aj.).

arboreal, souhrnné ozn. pro obl. přír. lesních porostů.

arboretum [z lat. *arbor* – strom], lesopark, v němž jsou pěstovány užitkové a okrasné dřeviny ruz. podnebných pásem a stupně zůšlechtění; slouží ke studiu jejich biol. a morfol. a ekolog. vlastností. Nejznámější a. v ČR jsou v Průhonících, pražské Stromovce, v Koste-lci n. Černými lesy a v Lednici. Ovocnářská a. jsou sady obsahující sbírku ovocných druhů a odrůd ruz. rozsahu a skladby.

arboviry (zkr. z angl. *arthropod-borne viruses*), nesourodá skupina DNA a RNA virů přenašáná prostřednictvím krev sajících hmyzu (komáři, klíšťata). Vyvolávají četná infekční onemocnění (u nás klíšťová encefalitida, ve světě např. žlutá zimnice, dengue).

arci-, **arch-** [řec.], první část složených slov zesilující, stupňující význam (arcilotr – velký lootr, arcibábník – velký bábník) nebo vyjadřující vyšší stupeň hodnoty (arcibiskup, archanděl).

arcibiskup [z řec. *archiepiskopos*], v ortodox-

ní kat. a anglikánské církv. první biskup církv. prov., s větší pravomocí, ale bez vyššího svě-čení než ostatní biskupové. Kat. církev zná též Římu přímo podřízené a. a *titulární a.* (čestný titul).

arcibiskupství (arcidiecéze), území podléhající úřední pravomocí **arcibiskupa**, též název budovy, v níž arcibiskup sídlí, a název arcibiskupovy služby a funkce. V ČR arcibiskupství Praha a Olomouc, v Něm. Bamberg, Ham-burk, Freiburg, Kolín, Mnichov-Freising, Pa-derborn, v Rak. Vídeň a Salcburk, v *angli-kánské církvi* Canterbury (sídlo metropolitě se zvl. právem kř. korunovace) a York.

Arcimboldo Giuseppe [arčimboldo] (*Arcimboldi*), it. malíř, * kol. 1527, † 1593. Výlučné soustředě na fantastické bizarní alegorické portréty a zátiší, sestavené z rostl., zvířat, škeblí a ruz. předmětů. Postupně dvorní malíř u císaře Ferdinanda I., Maximiliana II. a Rudolfa II. v Praze. Oživen kubisty, fascinoval **surrealisty**.

arciúfady, nejvyšší dvorské úřady, svého času spojené s kurfiřtskou hodností: stolník (Falc, od 1623 Bavorsko), komorník (Braniborsko), maršálek (Sasko), číšník (Čechy), kancléř (Mohuč, Kolín n. R., Trevír), strážce pokladu (Falc, později Hannoverško).

arcivévoda, od 1359–1918 titul habsbur-ských princů, který si **Habsburkové** v podvr-ženém **Privilegii maius** (1359) sami přisoudili. Měl vyjadřovat stejné postavení, jaké měli držitelé **arciúfady**.

Ardašír I., perský král 224–241, zakl. dyn. **Sásánovců**, * asi 180, † asi 241. Vedl četné války, dobyl **Parthskou říši** a **Mezopotámii**. Obnovil **Perskou říši**.

Ardellus Lars, švéd. pro-zaik, * 1926; píše pře-devším real. romány s psychol. zaměřením, např. *Korunní princové* (Kron-prinsarna, 1972, č. 1972). Trilogie o vývoji švédské společnosti od 19. st. *Och kungen var kung* (A král byl králem, 1976), *Tid och otid* (V dobách dobrých i zlých, 1978), *Provyttaren* (Obchodní cestující, 1981) a další romány; kniha memoárů *Bitvargen* (Vlk, který kouše, 1997).

Arden John [árđn], angl. dramatik, * 1930. Tvůrce moderních antiuluzivních, „krutých“ her, inspirovaných estetickou teorií B. **Brecht**a, s nímž sdílí i radikální antikap. citění. Dílo: *Tanec seřžata Mus-grava* (Sergeant Musgrave's Dance, 1959, č. 1962), *Osel z chudobince* (The Workhouse Donkey, 1963, č. 1966).

Ardeny (fr. *Ardenne n. Ardennes*, něm. *Ardenen*), hornatina na belgicko-něm. pohraničí, záp. pokračování Po-rynské břídlíčné vrchoviny. Nejvyšší hřbet Hohes Venn (*Hautes Fagnes*, vrchol Botrange 692 m). Zasaňuje na SZ Lucemburska a do belgicko-fr. pohraničí. Silně zalesněný, místy močalovitý kraj náhorních plošin a hlubokých údolí s drsným, v zimě sněhem bohatým podnebí, složený z prvohorních sedimentů (kré-mence, fylity, břidlice i vápence). Řídké osídlení; živoč. výř. Vzrůstá turistický ruch. Na S ložiska černého uhlí a železné rudy. V 1. i 2. sv. válce bojové akce, v zimě 1944–45

neúspěšná něm. protiofenzíva proti spojeneckým armádám postupujícím do Porýní (ar-denská operace).

ardometr, přístroj k měření vysokých teplot v nepřístupných místech spalovacích komor. Pracuje na principu detekce tepelného záření látky.

areál rozšíření, ozn. území ve smyslu **fyto-geografie** a **zoogeografie**, na němž je určitý biol. druh (rod n. jiná systematická jed.) rostl. nebo živoč. rozšířen.

areální lingvistika, lingvistická disciplína zkoumající vztahy mezi jaz., dané jejich kontaktem v územních areálech; **balkánské ja-zyky**, vykazující zvláště silnou konvergenci (sbližování) a řadu shod gram., se označují jako **jazykový svaz**, jiné areály (středoevr. areál, ind. areál) jsou charakterizovány menším množstvím gram. shod; lexikální shody územně souvisejících jaz. jsou všeobecně rozšířené; **substrát**, **adstrát**, **superstrát**.

Areios (lat. *Arius*), kněz v Alexandrii (313), * kol. 260, † 336; učil, že jen Bůh je věčný a nestvořený, Syn (Kristus) je sice prostřed-níkem stvoření a Spasitel, ale nikoli věčný, nýbrž před všemi věky stvořený Bohem z ničeho; jeho učení bylo 325 v Nikaji odsouze-no (**ariáni**).

areka obecná (*Areca catechu*), palma areková neboli betelová, vějířovitá palma jihových. As.; její semena (arekové neboli betelové oříšky) jsou v Asii žvýkána jako pochu-tina a vzpružující prostředek (betel), v léčitelství a veterinárním lékařství se mj. používá jako prostředek proti červům.

arekovité (*Arecaceae*), čeleď stromovitých trop. jednoděložných rostlin s obvykle nevětveným kmeneem zakončeným chomáčem listů, např. datlovník, kokosovník, ságonník. Květy obvykle jednopohlavné, plodem je tobolka, peckovice. Dříve ozn. jako palmy.

Arelatské království (též Dolnoburgundské království, lat. *Burgundia Cisjurana*), založeno 879 hrabětem Bohem z Vienne († 887), pojmenováno podle hlavního města Arles, zahrnovalo **Svobodné hrabství burgundské**, oblast od Chálon-sur-Saône přes Mácon a **Lyon** po **Vienne**, jihových. **Languedoc** a **Provence**.

V pol. 10. st. sloučeno s Hornoburgundským královstvím. Sňatkem Konráda III. s Gise-lou, sestrou arelatského krále Rudolfa III. († 1032); případo A. k římsko-něm. říši. Posledním korunovaným arelatským králem byl císař Karel IV. V pozdním stvr. získala území Francie.

aréna [z lat. *arena* – písek], kolbiště vysypané pískem v řím. **amfiteátru**, později všechna zápasišťe na stadionu nebo v církve.

Arenas Reinaldo, kub. spis., * 1943, † 1990 (sebevražda). Na Kubě pronásledován pro své polit. názory a homoseksualitu, 1980 uprchl do USA. Román *El mundo alucinante* (Šalebný svět, 1969) mu získal svět. proslulost. Auto-biograf. strhující a drásavá výpověď o životě na Kubě i v emigraci *Než se setmí* (Antes que anochezca, 1992, č. 1994) vyšla posmrtně. **Arendtová** Hannah (provdaná *Blücherová*), něm. politoložka; * 1906, † 1975; po 1933 emigrovala do USA. Analýza totalitární mo-ci, imperialismu a antisemitismu. *Původ totalitarismu* (Elemente und Ursprünge totaler Herrschaft 1951, č. 1996), *Eichmann v Jeruzalémě* (Eichmann in Jerusalem, 1963, č. 1995), *Über die Revolution*, 1963 (O revoluci), *Krise kultury* (soubor článků).

areometr [řec.], denzimetř, hustoměr, přístroj k měření **hustoty** kapalín na základě Archimédova zákona (**vztlak**). Užití a. k měření koncentrace alkoholu ve víně (**alkoholometr**), obsahu tuků v mléce, hustoty elektrolytu v **akumulátoru** apod.

areopag [z řec. *Areios pagos* – Areiův pahorek], athénský pahorek záp. od **Akropole**. Tam jednal stejnojm. nejvyšší soudní orgán ve starých Athénách, kt. se skládal z bývalých **archontů**; tradičně při aristokratické a konzervativní, jeho pův. vrchní kontrolní pravomoc nad státem a jeho institucemi silně omezil radikální demokrat Efiáltés 462–461 př. n. l. Ve 4. st. došlo k určitému oživení jeho vlivu a ještě ve 3. st. př. n. l. byla posílena jeho dohlížecí moc nad mravy.

Arequipa [arekipa], hl. město dpt. A. (63 528 km²) v již. Peru, na úpatí sopek Misti (5 821 m) a Nevado Chachani (6 076 m) v Cordillera Occidental, 2 360 m n. m., 939 800 obyv. (1993). Cenné barok. stavby vícekrát poškozeny zemětřesením, 1844 a 1868 zničena katedrála a obnovena v neoren. stylu, arcibisk., univ. (zal. 1828). Závlahy z ř. Río Chili, pěst. kukuřice, pšenice, luštěnin, mlýny, mlékárny, konzervárny, text. prům., letiš.

Árés (2. p. *Área*), řec. bůh války, jeho rodiči byli **Zeus** a **Héra**, milenkou **Afrodité**, jejich dcerou Harmonia, jeho syny Deimos (Hrůza) a Fobos (Strach). Svárlivý a všemi nenáviděný. Podporoval Tróju a neúspěšně zápasil s Héraklem.

aretače [fr.], zadržení, upevnění, přidržení; *mech.* zařízení chránící choulovitý měřicí nebo jiný systém. Uvádí se v činnost zejím. při dopravě nebo přemísťování systému.

Areтино Pietro [-týno], it. ren. básník, dramatik a satirik. * 1492, † 1556; aut. epických bás., komedií, tragédií, děl náb. a textů příležitostných (drama *Orazia*, 1546, č. *Život kajičnic*, 1933, je považováno za nejlepší it. tragédie 16. st.); jeho korespondence, vyd. po-smrtně v 6 svazcích (*Lettere*, 1609), a rozmarmé a nestudně *Ragionamenti delle corti* (Rozpravy, 1536) podávají vtipný a barvitý obraz soudobé spol.; č. *Rozpravy o mravech hříšných kurtizán* (1992).

Arezzo, hl. m. stejnojmenné it. prov. (3 222 km², 310 000 obyv.) ve vých. Toskánsku, 92 000 obyv. Staré etruské **Arretium** (keramické basreliéfy). Got. katedrála z 1322 s freskami od Piera della Francesca. Bisk., obch. středisko (vinařství), prům. text. a stroj.